

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.

Casus IX. Argumentum. Ex ditatione non acquiritur Juspatronatus, seu jus
alimentorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72191)

esset etiam in dubio præsumendum, quia mutatio nunquam præsumitur in his, quæ respiciunt Animam, seu Causam Piam, ut prosequitur, *Rota in Placentina Legati S. Nec obstat, & in confirmatoria S. Quatenus coram R. P. D. meo Lancetta.*

Nec demum urget, quod Testes per Cappellam induci ad probandam dispositionem Leonardi, fuerint examinati sine Interrogatoriis, quamvis pars super hoc præcisè protestata fuisset, nam cum post factam protestationem, elapsis licet pluribus mensibus, Interrogatoria non fuerint in actis exhibita, Testes potuerunt citra nullitatis vitium examinari super articulis, cum sibi imputare debeat pars, si congruo tempore expectata, Interrogatoria dare non curavit *Ridolph. in prax. part. 1. cap. 11. num. 111. Gregor. decis. 351. numer. 47. ibique Adden. litt. E. Adden. ad Buratt. decis. 188. num. 7. Rota coram Buratt. decis. 283. num. 7.* fortius, quia ferè omnes dicti Testes fuerunt examinati parte præsentem, quæ ideo debebat protestari de nullitate, vel dare Interrogatoria, quod cum non fecerit, sublata remanet quælibet nullitas, quemadmodum in fortioribus terminis præsentia Partis supplet citationis defectum, *Rota coram Manzaned. decis. 55. num. 7. decis. 1140. num. 4. coram Emerix Jun. & in Beneventana Jurisdictionis 4. Julii 1696. S. fin. coram Eminentissimo Domino de la Tremoille.*

Et sine difficultate, quia duo ex eisdem Vestibus, videlicet Notarius Benevento, & Joan: Baptista Scocca induci fuerunt etiam per Reos conventos, & ratificarunt in omnibus depositionem præcedenter factam favore Cappellæ, unde quoad illos non potest Pars de nullitate examinis, aut eorum dicta impugnare, cum Testes contra inducentem plenissimam probationem constituent *Rota coram Priol. dec. 3. num. 6. & decis. 168. num. 4. & decis. 113. num. 5. coram Emerix Junior.*

ARGUMENTUM.

Ex ditatione non acquiritur Juspatronatus, seu Jus Alimentorum.

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus non acquiritur ex ditatione.
- 2 Patronus dicitur ille, qui deducit Ecclesiam de non esse ad esse.
- 3 Ditans Ecclesiam non dicitur Patronus, sed Benefactor.
- 4 Odiosum est Ecclesia plures habere Patronos.
- 5 Episcopus non potest subicere Juspatronatus Ecclesiam ab initio de Jure liberam.
- 6 Rector tenetur readificare Ecclesiam ex redditibus Ecclesie, deductis oneribus.

CASUS IX.

Titius sufficienter dotavit Ecclesiam à se fundatam, Cajus verò de consensu Titii, conferendo eidem Ecclesie alia Bona, illam ditavit, quæritur, an Cajus ratione ditationis acquisiverit Juspatronatus?

Et videtur, quod acquisiverit Juspatronatus, quia *Textus in cap. Filiis 16. quest. 7.* de quo in Canone sequenti concedit Juspatronatus ei, qui *construxit, vel ditavit Ecclesiam.*

Sed tamen contrarium verius est de Jure, quia ex quacumque ditatione, aut augmento fructuum, aut dotis Ecclesie, si Ecclesia sit sufficienter dotata, aut dotis ejus non sit in totum perempta, non acquiritur Juspatronatus, juxta *Bero. conf. 4. num. 26. lib. 1. Lambertin. de Jurepatr. part. 1. lib. 1. quest. 6. art. 2. num. 7. vers. Sed tu considera, Lotter. de re Benef. lib. 2. quest. 8. num. 31. Rota in Lunen. Sarzanen. 5. Julii 1599. coram Card. Millino.*

Ratio autem hujus est, quia *Textus in dicto cap. Quicumque junctim ibi Gloss. in verb. Aliquid* concedit Juspatronatus, & Jus Alimentorum sufficienter dotantibus Ecclesiam; de eis verò, qui supra sufficientiam conferunt, seu de ditantibus, ni-

hil disponit, ergo nec nos disponere debemus.

- 2 Et quia juxta *Gloss. in supradicto cap. Pia Mentis Patronus* dicitur ille, qui deducit Ecclesiam de non esse ad esse, sed ditans Ecclesiam jam sufficienter dotatam, non deducit Ecclesiam de non esse ad esse; quia Ecclesia sufficienter dotata jam habet esse, ergo non dicitur Patronus, sed merus Benefactor, *Lambert. de Jurepatr. lib. 1. part. 1. quæst. 6. art. 1. num. 15. vers. Secundum membrum Abb. conf. 59.*

Præterea non potest acquiri Juspatronatus Fundatione, constructione, vel dotatione, nisi interveniat consensus Episcopi, ut dicemus infra, in Secunda Parte, *Can. 27.* Episcopus autem non debet consentire, ut ditans acquirat Juspatronatus, quia cum Ecclesia sit sufficienter dotata, ad

- 4 quid admittere ditantem? Cum odiosum sit Ecclesie plures habere Patronos, maxime non existente ulla necessitate; *Lambert. de Jurepatr. lib. 1. par. 1. quæst. 6. art. 2. n. 7. & qu. 1. art. ult.* Et si Episcopus consentiret, non proinde ditans acquireret Juspatronatus, quia cum Ecclesia sit ab initio de Jure libera respectu ditantis, non potest Episcopus eam subicere Juripatronatus illius. *Abb. conf. 106. num. 4. par. 2. Rocch. de Jurepatr. in verb. Pro eo quæst. 26. num. 34. Rota decis. 311. num. 2. part. 2. recent.*

Non obstat *Text. in cap. Filiis per verbum illud, vel ditavit*, quia loquitur de dotatione exuberante, quod scilicet si unus, vel plures dederint Ecclesie dotem exuberantem, acquirant Juspatronatus non quidem ratione illius exuberantiae, sed ratione dotis sufficientis juxta nostrum *Text. in cap. Quicumque.*

Et ita etiam resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Nullius Altamura Reædificationis Ecclesie 23. Martii 1697. Ubi cum ruralis Ecclesia simplicis Beneficii sub titulo S. Mariæ à multis annis solo æquata reperiretur. Rector cupiens illam à fundamentis reædificare cum impensa ducatorum 300. & cum augmento dotis ultra medietatem præsentium reddituum, insteteret reservari sibi, suisque hæredibus Patronatum dictæ Ecclesie ex utroque titulo reædificationis, & redotationis, & proposito dubio: *An petita re-*

servationi Jurispatronatus favore prædicti Rectoris, ejusque hæredum sit annuendum?

- Fuit responsum negativè: Quia si reservatio petitur pro reædificatione, obstat regula, quòd ubi reædificatio facienda est, onus imminet Rectori ex redditibus Ecclesie, deductis oneribus, ut notat *Bellet. disquisit. Clerical. part. 1. de Cleric. debit. §. 4. sub num. 1.* Si autem petitur pro augmento dotis, obstat Regula, quòd dum Ecclesia obtinet dotem nimis excedentem, si quis vult dotem augere per modum dotationis, non dotationis, non meretur reservationem Jurispatronatus, ut ex Auctoritatibus supradictis, quibus addo *decis. 162. num. 4. coram Bicb.*

ARGUMENTUM.

De requisitis necessariis ad acquirendum Juspatronatus ex redotatione.

SUMMARIUM.

- 1 Servitus non potest imponi rei Sacrae.
- 2 Ex Redotatione Ecclesie acquiritur in ea Juspatronatus, & num. 7.
- 3 Quæ requirantur ad acquirendum Juspatronatus ex Redotatione.
- 4 Augumentum dotis si non excedat medietatem, denegandum est Juspatronatus.
- 5 Dos aucta supra medietatem, si non sufficiat Parocho pro congrua, non acquiritur ex illa Juspatronatus.
- 6 Redotans Ecclesiam requiritur, quòd conferat Bona speciali titulo dotis.
- 8 *Gloss. in cap. Pia Mentis 16. quæst. 7.* quo sensu loquatur?
- 9 Juspatronatus dum acquiritur ex Redotatione, non imponitur servitus rei Sacrae.
- 10 Juspatronatus acquiri potest ex collatione Bonorum favore Ecclesie consecrata, & dotata, aut Ecclesie liberae, sed de consensu Patroni, & ex Beneficito Apostolico.
- 11 Papa potest Ecclesias liberas Juripatronatus subicere.